

The logo consists of the letters 'TLV' in a bold, white, sans-serif font. The 'T' and 'L' are connected at the top, and the 'V' is slightly offset to the right. The background of the slide features a pattern of concentric white circles on a teal background.

TANDVÅRDS- OCH

LÄKEMEDELSFÖRMÅNSVERKET

Lagerhållning av vissa läkemedel för en stärkt försörjningsberedskap

Muntlig delredovisning av regeringsuppdrag (S2025/01275)

Socialdepartementet

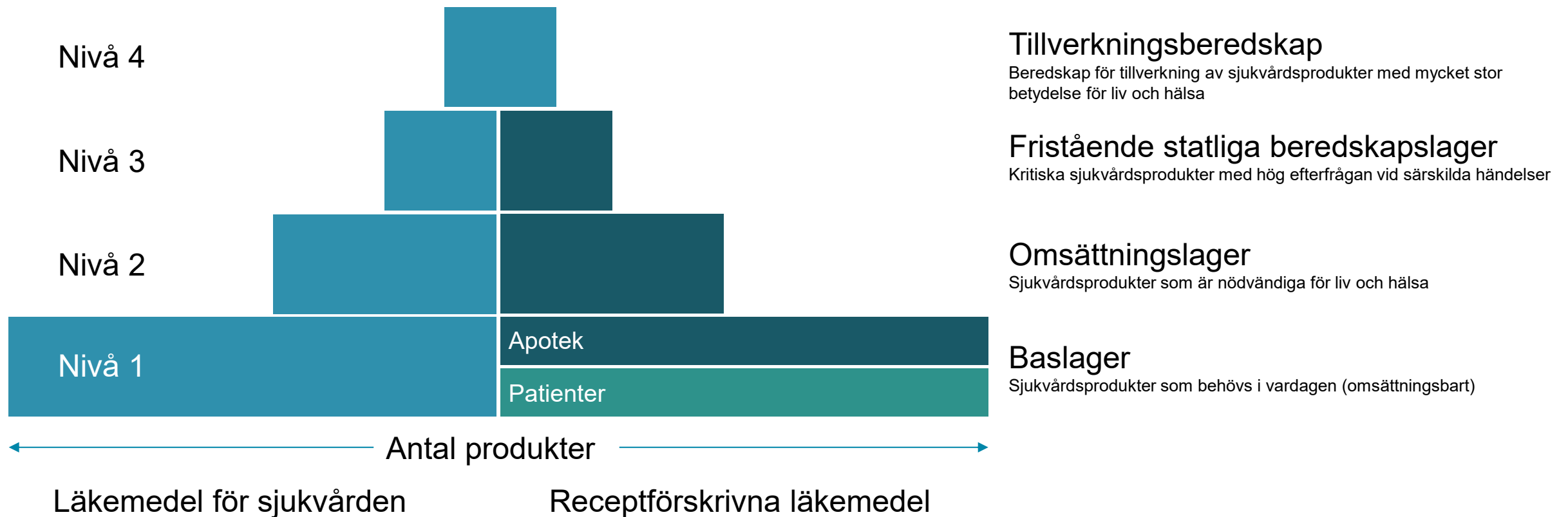
2026-02-11

Syfte och agenda

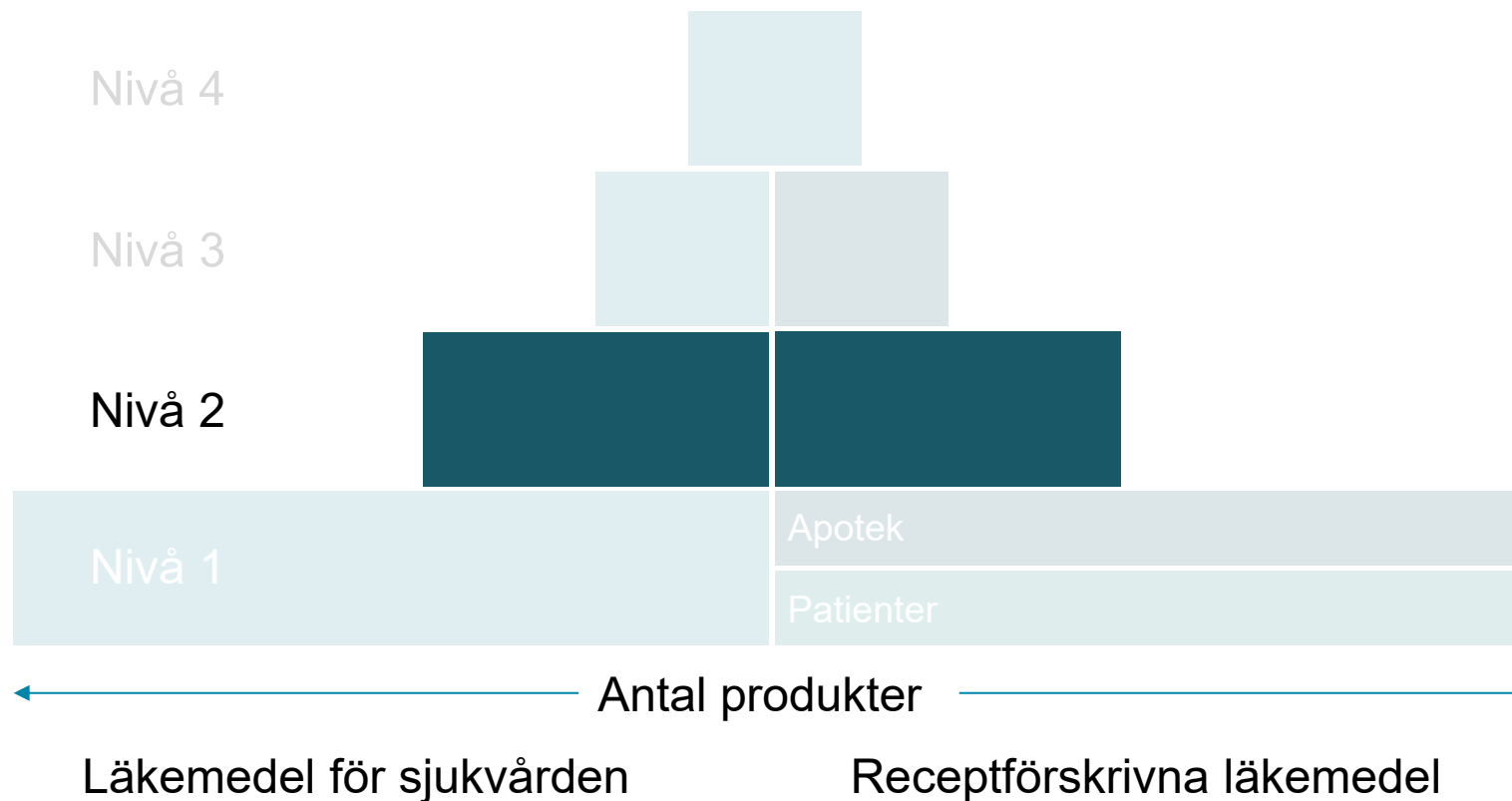
- Statusuppdatering kring uppdraget
  - Avtalsbaserad lagerhållning inom periodens vara-systemet
  - Lagerhållning för vissa parallellhandlade läkemedel utanför PV-systemet
  - Preliminär analys av behovet av utökad lagerhållningsskyldighet för substanser vid höjd beredskap och krig
  - Preliminär analys av behovet av omsättningslagring av licensläkemedel
- Stämman av förväntningar inför slutrapporten i oktober

Modell för lagerhållning från utredningen om hälso- och sjukvårdens beredskap (SOU 2021:19)

Vårt uppdrag utgår från tidigare förslag från utredningen (SOU 2021:19) och RU Omsättningslager

Lagstadgad lagerhållningsskyldighet för läkemedel utanför periodens vara-systemet

- TLV har i tidigare RU föreslagit:
- 3 månaders normalförbrukning
- Företag ansöker om kompensation för lagerhållning
- Parallellhandlade läkemedel och licensläkemedel undantas

Avtalsbaserad lagerhållning av läkemedel inom periodens vara-systemet

- Oförutsägbar försäljning gör lagstadgad lagerhållning olämplig
- Lagerhållning reglerad genom avtal mellan staten och företag
- Lagerhållning separat från PV-systemet
- Företag ska ersättas för att lagervålla

Uppdraget: Lagerhållning av vissa läkemedel för en stärkt försörjningsberedskap

TLV

Avtalsbaserad lagerhållning inom PV-systemet

TLV ska ta fram en modell för avtalad lagerhållning – inkl. konsekvensanalys, kostnader och förslag på stegvis införande.

Lagerhållning av parallellhandlade läkemedel

TLV ska analysera och föreslå hur vissa parallellhandlade läkemedel utanför PV-systemet kan omfattas av lagerhållningskrav.

Utökad lagerhållningsskyldighet för innehavare av godkännande för försäljning (MAH)

Socialstyrelsen ska bedöma behovet av utökad lagerhållning av vissa substanser vid höjd beredskap och krig.

Tillsammans ska vi bedöma om behovet kan lösas inom befintliga modeller eller om ytterligare behövs.

 Socialstyrelsen

Lagerhållning av licensläkemedel

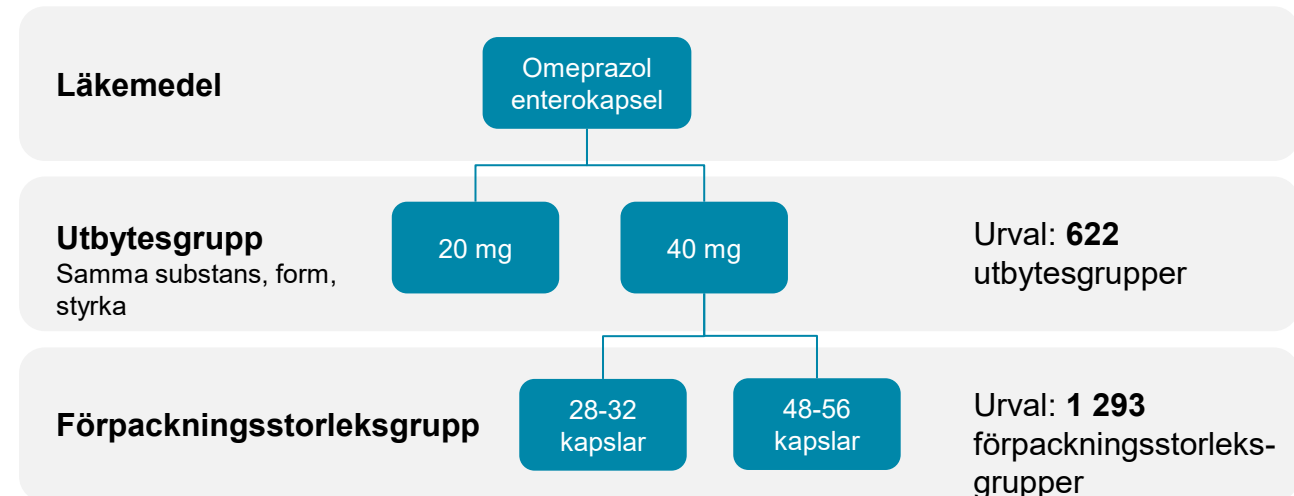
Socialstyrelsen ska analysera om regionerna bör omsättningslagra licensläkemedel.

Nuläge och möjlig omfattning av avtalad lagerhållning inom periodens vara-systemet

- I nuläget finns inga formaliserade krav om lagerhållning inom PV
- Tillgången på läkemedel i de flesta läkemedelsgrupper inom PV är god
- Indikationer på att vissa PV-läkemedel redan har relativt stora lager i Sverige
  - Lagerhållning inom PV-systemet höjer främst lägstanivån i lagren, snarare än att öka totalvolymerna kraftigt
- Utgångspunkten är Socialstyrelsens lista över substanser som är nödvändiga för liv och hälsa
  - Läkemedel med hållbarhet < 24 månader exkluderas
  - Cirka 4 600 varunummer kan som mest bli aktuella för lagerhållning

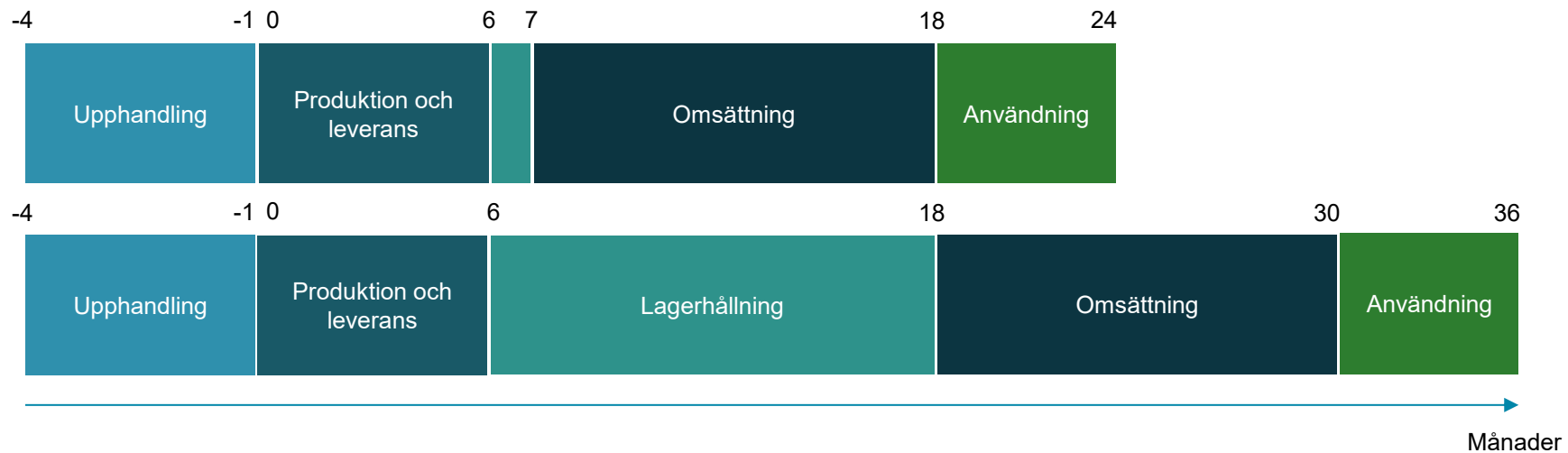
Nivå på lagerhållning påverkar antalet avtal som ska ingås

- Möjliga avtalsnivåer:
  - Förpackningsstorleksgrupp, eller
  - Mest säljande förpackningen inom varje utbytesgrupp
- Omfattning utifrån kritisk lista:
  - 622 utbytesgrupper (72% av alla inom PV)
  - 1 293 förpackningsstorleksgrupper (67% av alla inom PV)
- Påverkan på avtalsvolym:
  - Flera avtalsomgångar per år
  - Avtal med flera leverantörer

Läkemedels hållbarhetstid är begränsande faktor för lagerhållningstid

- Under beredskapstiden ska läkemedlet inte omsättas – utan enbart lagerhållas.
- Utredningen (SOU2021:19): Hållbarhet påverkar möjlig beredskapstid:
  - 24 månaders hållbarhet (eller kortare): Endast kort lagringstid, max 1 månad.
  - 36 månaders hållbarhet: Möjliggör längre lagerhållningstid, upp till 6 månader.

Preliminära tankar kring avtalad lagerhållning inom PV-systemet

- Staten upphandlar en tjänst för lagerhållning av läkemedel som tillser att den minimala lagernivån är 3 månader i Sverige.
- Upphandlingsmodellen behöver kunna hantera stora mängder avtal
  - Enligt LOU, administrerade via ett dynamiskt inköpssystem (DIS).
- Upphandlingsstruktur viktigt för fungerande modell
  - Avtalslängd
  - Dela upp upphandling i faser
- Avtalsnivå är en avvägning mellan täckning och antal avtal
  - Förpackningsstorleksgrupper,
  - Mest säljande förpackningen i utbytesgrupp, eller
  - En kombination
- Tillåta flera vinnare för att minska risken för företag?
- Förenligt med EU:s statsstödsregler och upphandlingsregler?
- Hur skapar vi incitament för företag att delta i frivilligt system?

Hur kan kostnaderna för lagerhållning inom PV-systemet uppskattas?

Ersättning till företag

- Utgå från de stora kostnadsdrivarna för lagerhållning (liknande resonemang från TLV:s tidigare rapport Omsättningslagring av vissa läkemedel¹)

Administrativa kostnader (myndigheter)

- Engångskostnader: IT-system och utbildning
- Löpande kostnader: Personal, IT-licenser och tillsyn

Beräkningsförutsättningar

- Värdering av lager
- Kommer vi få anbud på alla upphandlingar?
- Val av upphandlingsnivå
- Hur påverkar utökad lagerhållning för vissa substanser kostnaderna?

TLV har utrett hur lagerhållning av vissa parallellhandlade läkemedel utanför PV kan ordnas

- TLV har i tidigare uppdrag¹ föreslagit att parallellhandlade läkemedel bör undantas ett lagerhållningskrav.
  - Alternativt förslag²: Parallellhandlade läkemedel med minst 50% av försäljningen i en utbytesgrupp under minst 24 månader kan omfattas av lagerkrav.
- TLV:s utredning har visat att förutsättningarna för tidigare förslag kvarstår.
  - Krav som ska stärka tillgången till läkemedel kan få motsatt effekt.
  - Ur beredskapsperspektiv är det rimligt att paralleller lagerhålls i grupper där de står för majoriteten av försäljningen.
- Alternativt förslag påverkar för närvarande:
  - 63 varunummer
  - 6 parallellhandlare
  - 156 miljoner kronor (3,6% av all parallellförsäljning inom öppen- och slutenvård)
  - Samtliga apoteksaktörer i varierande omfattning (3,8% av apotekens parallellförsäljning)

1. Omsättningslagring av vissa läkemedel för en starkt försörjningsberedskap, 2024, TLV (dnr: 2082/2023)

2. I fall regeringen anser att ett undantag är allt för långtgående

Ett begränsat lagerkrav för vissa paralleller är möjligt, men riskerar att försämra tillgången till dessa

- Lagerkrav riskerar att påverka berörda företags ekonomi och förutsättningar att verka på marknaden negativt.
- Det begränsade lagerkravet gör det alternativa förslaget genomförbart.
- Risken för att handelsmarginalen behöver höjas för att kompensera apoteken bedöms som liten.
- Förslaget bedöms vara förenligt med EU-rätten.

Parallellhandlare som för närvarande direkt berörs av det alternativa förslaget.

MAH	Antal varunummer som omfattas	Försäljning som omfattas av förslag (AUP), mkr	Försäljning som andel av aktörs totala parallellhandel
Aktör A	3	2,7	18,4%
Aktör B	15	18,8	4,7%
Aktör C	20	93,1	4,4%
Aktör D	11	17,1	4,1%
Aktör E	13	18,1	2,1%
Aktör F	1	6,2	1,1%
Total	63	155,9	3,6% ¹

1. Andel av all försäljning av parallellhandlade läkemedel 2024 inom både öppen- och slutenvård, AUP

Påverkan på patienter och myndigheter

Patienter

- För vissa grupper kan lagerkravet säkerställa att enskilda patienter, eller grupper av patienter har tillgång till läkemedelsbehandlingar som är nödvändiga för liv och hälsa i bristsituationer.
- Om parallellhandlare drar tillbaka produkter från marknaden riskerar patienter att stå utan läkemedelsbehandlingar även i ett normalläge.

Myndigheter

- Inga nya arbetsuppgifter tillkommer.
- Ersättning kan betalas ut till fler företag.
- Fler dispensansökningar kan behöva hanteras.
- Kostnaden för utbetalad ersättning uppskattas preliminärt till 1,8 miljoner kronor.

Preliminär analys av utökad lagerhållningsskyldighet för MAH

- Det finns behov av utökad omsättningslagring för vissa produkter
- Det kan även finnas behov av andra lösningar än utökad omsättningslagring för vissa produkter

Socialstyrelsen ska analysera om det behövs **en utökad lagerhållningsskyldighet** för innehavare av godkännande för försäljning (MAH) **avseende omsättningslagring av vissa läkemedel** för att hantera utökade vårdbehov på grund av **höjd beredskap och krig** och vilken omfattning en sådan lagerhållningsskyldighet bör ha.

Preliminär analys av behovet av omsättningslagring av licensläkemedel

- Utredds för närvarande möjligheten att lagerhålla de licensläkemedel som används kontinuerlig av hälso- och sjukvården
- Det kommer finnas behov av förslag på lösning för licenser som förskrivs på recept

Socialstyrelsen ska också analysera om regionerna bör ha en **utökad lagerhållning i form av omsättningslager** som motsvarar en viss tids förbrukning, t.ex. tre månader, utifrån sina behov av för dem **aktuella licensläkemedel** som beställs via rekvisition för vård som är nödvändig för liv och hälsa, och i så fall lämna förslag om detta.

Tack